

Aan de leden van de gemeenteraad

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : **SO/EZ**
Datum : 19 juni 2012

Ref. : Den Dikken
Tel. : (073) 615 53 68
Fax :
E-mail : p.dendikken@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : Deelname N.V. BIM in PlantLab

Graag geven wij u een nadere toelichting op de voorgestelde deelname van N.V. BIM in het bedrijf PlantLab, naar aanleiding van de op 11 juni jongstleden in de raadscommissie FES gemaakte opmerkingen hierover. Onze toelichting gaat in op vier aspecten, gerelateerd aan het voorstel: eerdere participaties van de BIM, de bruikbaarheid van andere fondsen, kansen voor risicobeperking en de te volgen procedure.

1. Analyse eerdere participaties

Het realiseren van bedrijfshuisvesting in 's-Hertogenbosch door middel van het financieren (eventueel middels participaties) van ondernemingen is één van de statutaire doelstellingen van de BIM. Naar verwachting zal bij PlantLab de BIM via een participatie deelnemen in het risicodragende vermogen van de vennootschap. Daarmee wordt dit voor de gemeente een indirecte deelneming. Mocht uiteindelijk besloten worden niet deel te nemen in het eigen vermogen, maar een lening te verstrekken, dan is geen sprake van een deelneming, omdat geen sprake is van een bestuurlijk belang. Onder 'bestuurlijk belang' wordt verstaan: (...) het hebben van stemrecht (via aandelen).

Deze vorm van participatie door de BIM is eerder – in samenwerking met de BOM - succesvol toegepast bij de Bossche Containerterminal (BCTN) in de periode 1995 – 2003. De participatie is voor de BIM afgesloten met een positief resultaat van € 988.000,-, inclusief uitgekeerd dividend. De deelneming heeft daarnaast geleid tot indirecte spinoff: groei van het goederenvervoer over water van en naar 's-Hertogenbosch, verbeterde benutting van de havenfaciliteiten op De Rietvelden, groei van de productiefaciliteiten van Heineken en toename van werkgelegenheid bij andere werkgevers.

Sinds 2010 neemt de BIM voor eigen rekening en risico deel aan het Brabant Life Sciences Seed Fonds B.V. met een inleg van € 800.000,=. Andere deelnemers in dit fonds zijn: het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en innovatie, ZLTO, de BOM, Rabobank 's-Hertogenbosch en omstreken en Biox Biosciences BV. Dit fonds participeert in kansrijke nieuwe ondernemingen en

starters op het gebied van Health & Food en heeft inmiddels het overgrote deel van haar werkkapitaal geïnvesteerd.

De huidige financiële positie van de BIM maakt het ongewenst dat de BIM voor eigen rekening en risico vermogen inbrengt in PlantLab. Op grond hiervan wordt een constructie voorgesteld die ook toegepast wordt bij Haverleij B.V., B.V. Paleiskwartier en B.V./C.V. Willemspoort. In deze vennootschappen participeert de BIM momenteel als aandeelhouder namens en voor rekening en risico van de gemeente. De gemeente heeft hiertoe de BIM de benodigde middelen verstrekt, het rendement op de investering komt uiteindelijk ten goede van de gemeente.

2. Bruikbaarheid andere potentiële fondsen

Het bedrijf PlantLab heeft gedurende het afgelopen jaar een intensieve zoektocht uitgevoerd naar financieringsbronnen voor haar geambieerde activiteiten. Daarbij maakte het bedrijf gebruik van goede contacten met bestuurders van Brabant Life Sciences Seed Fonds B.V., Hogeschool HAS Den Bosch, Agro & Co, de provincie, ZLTO, de BOM, Brainport, de Rabobank en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Tot op het hoogste niveau heeft het bedrijf gesprekken gevoerd met deze instanties over financieringsmogelijkheden. Ook zijn op grote schaal werkbezoeken aan PlantLab georganiseerd. Daarnaast heeft PlantLab op grote schaal bedrijfspresentaties verzorgd in binnen- en buitenland, op vakcongressen, beurzen en symposia.

PlantLab heeft met financieel specialisten de volgende fondsen geraadpleegd:

- Dutch Greentech Fund - Rabobank;
- Topsectorenbeleid, onderdelen 'agrofood', 'tuinbouw & uitgangsmaterialen' en MKB-innovatiefonds;
- Kapitaalfonds Agro & Co;
- EU-fondsen OP-Zuid en Eurostars;
- BOM participatiefonds;
- ZLTO participatiefonds;
- Brabant Lifesciences Seed Fund;
- Economisch Programma Brabant;
- Banken.

PlantLab is met diverse van bovenstaande fondsen langdurig in gesprek geweest. Diverse fondsen bleken ofwel vrijwel aan het eind van hun bestaansperiode te zijn aangekomen (bv Agro & Co), ofwel nog niet volwaardig operationeel (topsectorenbeleid). Uiteindelijk is gebleken dat alleen het BOM Participatiefonds past bij de behoefte van het bedrijf, omdat de BOM er bewust voor kiest risicodragend te investeren in de eerste groeifase van bedrijven. Bij de meerderheid van de andere fondsen was de bevinding dat het businessplan van PlantLab niet goed past in de richtlijnen van de fondsen, die er op zijn ingericht om bedrijven te faciliteren die verder zijn in hun ontwikkeling en daardoor met meer cofinancieringscapaciteit, track record en onderpand een potentiële bijdrage van een fonds kunnen verkrijgen.

Het rijks-topsectorenbeleid, dat momenteel gefaseerd wordt opgebouwd, wordt ingericht op grote innovatieprojecten, die al fors gefinancierd worden door marktpartijen. De aan het topsectorenbeleid gekoppelde fiscale regeling RDA+ maakt het mogelijk dat bedrijven een flinke korting krijgen op de inkomstenbelasting, deze faciliteit is echter pas achteraf bruikbaar, NADAT het bedrijf zelf reeds de kosten van haar activiteiten heeft gefinancierd.

3. Kansen risicobeperking

Terecht is tijdens de commissiebehandeling door alle fracties stilgestaan bij de risico's die verbonden zijn aan deze participatie. In het onderhavige raadsvoorstel is hier niet voor niets ruim aandacht aan besteed. Aan de verdere uitrol van het product van PlantLab op de markt zijn onmiskenbaar marktrisico's verbonden. Anderzijds zijn wij overtuigd van de marktpotentie van PlantLab en achten wij het belang van de ontwikkeling van PlantLab in 's-Hertogenbosch/Brabant groot. Wij menen met een aantal maatregelen de risico's zoveel mogelijk te beperken:

- 1) Deskundige beoordeling van het businessplan van PlantLab, alsmede de slagingskans van dit bedrijf door BIM en BOM. Wij zullen dit oordeel wegen, eventueel met behulp van derden. Als de risico's door één of beide partijen te groot worden geacht, zal afgezien worden van participatie.
- 2) De door de BIM te stellen voorwaarden aan de participatie dienen gericht te zijn op het beperken van de risico's. Hiervoor zijn meerdere mogelijkheden. Zo vertegenwoordigen de door de huidige eigenaren in te brengen patenten een significant hoge waarde. Bezien wordt of en zo ja op welke wijze hiermee het risico op het door de BIM in te brengen vermogen kan worden afgedekt. Ook de duur van de participatie is een punt van onderhandeling, alsmede de voorwaarden waartegen de BIM de participatie kan beëindigen.
- 3) Door de gemeente zal zoveel mogelijk worden gepoogd externe fondsen te verwerven voor deze ontwikkeling. In het bijzonder EFRO/OP-Zuid wordt kansrijk geacht, zie punt 2 uit deze brief. Het EU-programma OP-Zuid 2007 – 2012 biedt 's-Hertogenbosch dit jaar nog ruimte voor het indienen van een nieuw innovatiegericht project, voor een bedrag van zo'n €0,4 mln. Als de gemeente dit project indient, is subsidietoekenning geen garantie, maar wel kansrijk, omdat dit deel van het budget van OP-Zuid gelabeld is voor de stad 's-Hertogenbosch. Wij stellen voor deze budgetruimte te benutten voor de opschaling van de activiteiten van PlantLab in de Gruyterfabriek. Daarnaast leggen wij onszelf en de BIM een inspanningsverplichting op, om meer EU-middelen voor dit doel te verkrijgen.
- 4) Participatie willen wij ten dele plaats laten vinden 'in natura'. PlantLab zal ruimte gaan huren in De Gruyterfabriek, inschatting is dat het zal gaan om een omvang van circa 2000 m². De BIM dient hiervoor een marktconforme huur te berekenen, onder meer vanwege wettelijke eisen op het terrein van staatssteun. De huursom die PlantLab betaalt gedurende de periode dat de BIM participeert kan worden gezien als een indirecte dekking van de participatie. De waarde ervan wordt op circa €0,5 mln geraamd.
- 5) Tot slot stellen wij voor om de jaarlijks gederfde rente op de aan de BIM te verstrekken lening ten laste te brengen van het voor de incubator in het structuurfonds gereserveerde bedrag van €1,05 miljoen. Bovendien kan dit bedrag gebruikt worden om het risico op de lening aan de BIM ten dele af te dekken.

4. Procedure

De komende weken zal door de BIM en de BOM, eventueel met inzet van extern in te huren deskundigen het businessplan van PlantLab worden beoordeeld. Voorwaarde voor de participatie van de BIM is dat dit proces succesvol wordt afgerond: de participatie in PlantLab wordt niet aangegaan op het moment dat BIM en BOM niet beiden overtuigd zijn van de kwaliteit van het door PlantLab ingediende businessplan.

Als eerste stap in dit traject wordt een besluit van de BOM verwacht omtrent de participatie van de BOM in PlantLab. De uitkomst daarvan kan zijn dat de BOM niet overgaat tot participatie, ofwel overgaat tot een kleinere participatie dan door PlantLab gevraagd, ofwel tot de volledige participatie van €3 mln. De BOM volgt in de aanloop naar dat besluit een standaardprocedure. Daarvan zijn onderdeel interviews met het management, taxatie, boekenonderzoek en juridisch onderzoek. De aanvraag van PlantLab wordt door de BOM getoetst aan criteria die betrekking hebben op de jaarcijfers, de prognoses, het verdienmodel, concurrentie-analyse en rendement. De BOM heeft ons meegedeeld dat – specifiek voor de casus Plantlab - momenteel intensief overleg gaande is met haar aandeelhouders, de provincie Noord-Brabant en de Rijksoverheid.

Na het definitieve besluit van de BOM zal de BIM met PlantLab in onderhandeling gaan over de voorwaarden waartegen participatie van de BIM plaats zal vinden. Hierbij dient voldoende duidelijkheid te ontstaan over te stellen zekerheden, waaronder het zeker stellen van vestiging van het bedrijf in 's-Hertogenbosch. Over dit zorgvuldig te doorlopen proces zullen wij uw raad vanzelfsprekend informeren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben om u in staat te stellen tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 juni een gefundeerde afweging te maken.

Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts